Pedagogisch locatiebeleid

KDV Schalmei

Xpect013

Januari 2026

Schalmei

Adres:
Smidspad 76B, 5046 JD Tilburg

Telefoonnummer:
Schalmei 013-5323129

Algemeen mailadres:
schalmei@xpect013.nl

Website:
www.xpect013.nl/schalmei

Openingstijden:
Maandag t/m vrijdag 7.30 – 18.30 uur

Directeur:
Jacqueline Ogier

Bereikbaar op de volgende dagen:
Maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag

Telefoonnummer:
06-10745482

Mailadres:
jacqueline.ogier@xpect013.nl

Achterwacht directeur:
Cornelieke Goedbloed

Bereikbaar op de volgende dagen:
Maandag tm vrijdag

Telefoonnummer:
06-13805997

Inhoudsopgave

Introductie 3
Pedagogische basisdoelen 4
Pedagogisch praktijk in beeld – PiB 7
Pedagogisch coach 7
Uren inzet pedagogische coach 8
Mentorschap 8
Groepen en leeftijdsopbouw op onze locatie 9
De werkwijze van onze groep 9
Buiten slapen 12
Intake, wennen en doorstromen 12
Aanvraag extra dagdelen 12
Ruilen 13
Open deurenbeleid 13
Locatie-overstijgend opvangen van kinderen 13
Uitstapjes 13
Overdracht 14
Schriftelijke overdracht naar de basisschool 14
Warme overdracht aan de basisschool 14
Overdracht aan de bso of kinderdagverblijf 14
Vroegsignalering 15
VE op ons kinderdagverblijf 16
Gelegitimeerd afwijken van de beroepskracht-kind-ratio 17
Ondersteuning in het geval van calamiteiten 18
Vierogenprincipe 18
Ondersteuning door volwassenen 18

Introductie

Zo is het begonnen…
Schalmei is gestart als eerste kinderdagverblijf met een antroposofische achtergrond in Tilburg. Samen met Wonen Breburg en verzorgingshuis Den Herdgang konden we in november 2003 onze deuren openen. Na een aantal jaren zijn we verhuist naar onze locatie aan het Smidspad waar ook KDV KrisjKrasjKresj gehuisvest is. In maart 2022 zijn wij naar de Poorten verhuist omdat de locatie aan het Smidspad grondig verbouwd moest worden. In augustus 2024 zijn wij weer terugverhuist naar onze mooie nieuwe locatie aan het Smidspad.

In die afgelopen jaren hebben we veel ervaring opgebouwd. We hebben een verticale groep van maximaal 16 kinderen tussen de 0 en 4 jaar. We kiezen bewust voor verticaal werken, kinderen spelen met elkaar, leren rekening met elkaar te houden, leren van elkaar.

Technische max
Het aantal kinderen dat maximaal opgevangen kan worden op het kinderdagverblijf Schalmei is 16, verdeeld over 1 stamgroep. Dit maximum aantal kinderen is vastgelegd in de LRK-registratie (Landelijk Register Kinderopvang) Het aantal kinderen aan wie op moment van vaststellen van dit beleid daadwerkelijk opvang wordt geboden is 12, verdeeld over 1 stamgroep.

De naam Schalmei
Ons uitgangspunt is dat kinderen zich ontwikkelen door te spelen en dat in een warme, omhullende omgeving. De naam Schalmei komt uit een gedicht van Slauerhoff: Een van de zonen van een Russisch gezin vraagt zijn vader: ‘och vader, laat de anderen werken. Laat mij spelen op mijn Schalmei.’ Dat sprak ons aan. Een Schalmei is een herdersfluit, dat doet ons denken aan het hoeden, behoeden, zorgen voor en zeker ook…de vrolijkheid!

Antroposofie
Onze pedagogische uitgangspunten zijn vormgegeven vanuit de antroposofische gedachte, die een kind beziet als komend uit een andere, de geestelijke wereld, met de bedoeling in eigen tempo zijn unieke levensweg te gaan. Een uniek mensenkind met een eigen persoonlijkheid. Ieder mensenkind is een handelend, voelend en denkend wezen. De eerste 7 jaren willen we kinderen een omgeving bieden vol warmte en liefde, zonder dat het abstracte denken al wordt wakker gemaakt. Kijken, spelen en beleven in het eigen tempo. Daar willen wij zorg voor dragen. Wij werken langs de weg terug naar binnen, naar het hart.

Warme, geborgen sfeer
De huiselijk inrichting van Schalmei geeft rust en straalt warmte uit. Dit komt door het kleurgebruik en de natuurlijke materialen die zijn toegepast. Een kind dat de ruimte krijgt om te spelen, ontwikkelt zichzelf. Voor kinderen is spelen pure noodzaak, door het spel leren ze de wereld kennen. De fantasie komt tot ontwikkeling en al spelend worden vaardigheden geoefend en kennis vergaard. Voor een goede spelstimulans kiezen wij zoveel mogelijk voor speelgoed of spelmateriaal van natuurlijke materialen. Iedereen weet dat spelen met water en zand groot spelplezier geeft. Maar ook speelgoed dat gemaakt is van natuurlijk materialen, zoals hout, geeft een pure spelbeleving. Dit speelgoed heeft een eigen karakter, hout voelt immers anders aan dan steen. De waarnemings-organen van het kind worden hierdoor goed ontwikkeld. Ons spelmateriaal is eenvoudig van vorm en geeft de kinderen de vrijheid tot eigen fantasiespel te komen. Schalmei is zo ingericht dat we de kinderen uitnodigen tot verschillende activiteiten: er zijn seizoen doeken, verkleedkleren, planken en kisten, bouw- en poppenhoek, speelhuizen, stoeltjes, zand, modder, water, enzovoorts. Als een kind niet zelf tot spelen komt, begeleiden we het om uit te vinden hoe weer op gang te komen. Naast de speelruimte beschikken we over twee slaapkamers. De buitenruimte delen we met KDV KrisjKrasjKresj.

Pedagogisch beleid
Ons pedagogisch beleid is voor de ouders inzichtelijk en terug te vinden op onze website: www.xpect013.nl/schalmei

In het algemeen pedagogisch beleid van Xpect013 is onze algemene visie en het doel in de omgang met kinderen als volgt omschreven:

Voor de allerjongsten is geborgenheid en veiligheid, als aanvulling op de gezinssituatie, erg belangrijk. De sfeer in de groep, de gezelligheid en het vrije spel wat wij aanbieden, sluit goed aan bij deze behoeften van jonge kinderen.

De dreumesen en peuters kunnen al meer vrijheid aan. Zij hebben meer behoefte aan spanning en uitdaging en willen hun leefwereld groter maken. De pedagogisch professionals stemmen de activiteiten voor deze kinderen meer af op hun behoeften.

Wij willen een bijdrage leveren aan de ontwikkeling van kinderen tot mondige, zelfstandige en onafhankelijke mensen met een eigen persoonlijkheid. Dit doen we door situaties te creëren die ervoor zorgen dat kinderen zo zelfstandig mogelijk kunnen functioneren, hun eigen individuele mogelijkheden kunnen ontdekken en samen te leven met anderen.

Xpect013: Waar je kind, kind mag zijn!
'Waar je kind, kind mag zijn' is ons motto.
We zijn ervan overtuigd dat je een kind, kind moet laten zijn. De pedagogisch professionals helpen kinderen de wereld te ontdekken. Door echt te kijken naar kinderen en aan te sluiten bij hun verwondering en fantasie. Door te zien wat ze op dat moment nodig hebben en de omgeving te creëren die daarvoor nodig is; veilig, geborgen, uitdagend.

Vertrouwd en veilig
We vinden het belangrijk dat kinderen opgroeien in een vertrouwde en veilige omgeving. Onze pedagogisch professionals stimuleren de ontwikkeling van kinderen door het aanbieden van allerlei activiteiten. Kinderen leren veel van elkaar en leren spelenderwijs. Wij leren de kinderen goed kennen en kunnen ouders bijstaan bij vragen over de ontwikkeling of de opvoeding.

Pedagogische basisdoelen

Tijdens de opvangdagen volgen wij op onze groep een eigen dagritme waarin verzorging, opvoeding en ontwikkeling een plaats hebben, aansluitend bij het pedagogisch beleid. Wij sluiten aan bij de pedagogische basisdoelen, zoals opgenomen in de Wet Kinderopvang.

Wij bieden *emotionele veiligheid* door te zorgen voor een goede sfeer, o.a. door interesse tonen, humor, zorgen voor elkaar, positief kijken, luisteren en oogcontact maken. Maar ook door duidelijk en consequent te zijn, uitleg te geven, kinderen serieus te nemen en bij een afspraak of huisregel te betrekken. We zijn eerlijk en bieden structuur door een vast dagprogramma. Doordat we werken met een vast dagprogramma en bijzonderheden van de kinderen goed noteren kunnen de ingezette beroepskrachten een stabiele veilige omgeving bieden aan de kinderen. We creëren momenten van rust in kleine groepjes en maken plezier met activiteiten in een veilige maar wel stimulerende omgeving waarbij de vaste groep kan worden losgelaten en in ruimtes en met kinderen van andere groepen kan worden gespeeld.

De emotionele veiligheid wordt ook gewaarborgd door een startmoment, kringmomenten en pauzes in de eigen groep met een eigen pedagogisch professional. We praten samen met de kinderen over hoe het gaat met iedereen. De pedagogisch professional neemt even tijd en stelt vragen over hoe de (school)dag of het weekend was, hoe de kinderen zich voelen, hoe het thuis gaat, wat ze willen gaan doen, hoe het met het spel of groepsactiviteit gaat waarmee ze bezig zijn. En als het nodig is maken we een praatje met individuele kinderen. Op de dagen dat er geen vast gezicht voor de kinderen op het kinderdagverblijf werkzaam is op hun stamgroep vragen we als eerste een andere vertrouwde pedagogisch professional van de eigen groep om in te vallen. Als dat niet lukt vragen we

een vertrouwde pedagogisch professional van een aangrenzende groep of een vertrouwde vaste invalkracht op deze groep te komen werken. De pedagogisch professional die invalt op de groep neemt extra tijd om kennis te maken met de kinderen. Als team zorgen we dat de invalkracht voldoende kennis van de kinderen heeft om hen die dag te verzorgen en op te vangen. Bijvoorbeeld door een extra overdrachtsmoment vooraf aan de opvang dag met een bekende collega en met ouders.

We geven de kinderen regelmatig een knipoog, aai over de bol of een schouderklopje, waardoor we de kinderen laten voelen dat we hen zien en waarderen, we geven complimenten en motiveren kinderen om ook elkaar een complimentje te maken. We nemen de kinderen serieus en betrekken hen bij het activiteitenprogramma en de keuzemogelijkheden. Door persoonlijke aandacht en flexibel om gaan met het dagprogramma en door kinderen de ruimte te geven om ook alleen te kunnen zijn of alleen te spelen voelen de kinderen zich gezien en gewaardeerd.

Baby's hebben een rustig hoekje, onze grondbox, waar ze ongestoord rond kunnen kruipen. We zorgen tijdens de voeding en verschoning dat er oogcontact is, er vindt zo één op één interactie plaats. Er wordt bewust tijd gemaakt voor fysiek contact met iedere baby, we benoemen wat we doen. We zijn beschikbaar door op de grond te zitten, of te liggen, en we spelen mee. We spreken vooraf aan de dag met elkaar af wie voor welke baby's het vaste gezicht is op die dag en bijvoorbeeld de vaste momenten met verschonen en voeden op zich neemt.

De dreumesen moeten de mogelijkheid hebben om hun zelfstandigheid te ontwikkelen. Wij ondersteunen hen daarbij en moedigen aan.

En de peuters moeten bijvoorbeeld de ruimte krijgen om uitdagende materialen te gebruiken, zonder dat het gevaarlijk wordt voor de kleinere kinderen.

We volgen een vast dagritme met veel herhaling en rituelen.

We stimuleren de *persoonlijke ontwikkeling* door kinderen te ondersteunen, uit te dagen, belangstelling te tonen en complimenten te geven.

Bijvoorbeeld jonge kinderen bij het bewegen, omrollen, optrekken e.d., en het oudere kind dagen we uit tot klimmen, glijden, rennen, fietsen of dansen. We stimuleren kinderen als ze iets nieuws proberen door een gevarieerd en voldoende uitdagend aanbod, we geven hun de tijd daarvoor en forceren niets. Door te kijken wat kinderen nodig hebben voor hun ontwikkeling bieden we thema's, spelmateriaal en activiteiten aan, bijvoorbeeld vanuit het werken met VE (voorschoolse educatie). Er is natuurlijk ook ruimte voor vrij spel. Wij zorgen voor een goed voorbereide ruimte met speelplekken en spelmateriaal dat voor kinderen vrij toegankelijk is. Passend bij de leeftijd en waarin ze zelf keuzes kunnen maken.

Voor de voorschoolse educatie gebruiken we een programma waarin op gestructureerde en samenhangende wijze de ontwikkeling wordt gestimuleerd op het gebied van taal, rekenen, motoriek en de sociaal-emotionele ontwikkeling. Op Schalmei werken we met de methode Startblokken die we verbinden met Antroversie. Onze groepen zijn ingericht met speelplekken en we werken regelmatig met thema's die zichtbaar zijn in de groep. We hebben voor de kinderen een rijke stimulerende speelleeromgeving gecreëerd, met aandacht voor eigen initiatieven van kinderen. Hierdoor worden de kinderen uitgedaagd zelf op ontdekking uit te gaan, de materialen te verkennen en ervaringen op te doen. We werken graag met 'onaf' natuurlijk materiaal, waar kinderen hum fantasie op los kunnen laten. Voor onze specifieke werkwijze verwijzen we naar ons borgdocument VE-hoofdstuk 1 'Aanbod – De speelleeromgeving".

Onze groep is ingericht met activiteitenhoeken met warme materialen en we werken met thema's en de seizoenen die zichtbaar zijn in de groep. We zorgen voor afwisselend en ontwikkeling stimulerend spelmateriaal dat de kinderen ook zelf kunnen pakken. We werken graag met 'onaf' natuurlijk materiaal, waar kinderen hun fantasie op los kunnen laten. En we hebben een aparte rustige en

veilige plek voor de allerkleinsten. We gebruiken ook andere ruimtes op onze locatie, zoals de speelhal, voor gezamenlijke activiteiten met kinderen van andere groepen.

We streven ernaar om zoveel mogelijk speelgoed van natuurlijke materialen te hebben, geen speelgoed met te felle/harde kleuren en/of geluiden om het overprikkelen van het kind te voorkomen. We willen speelgoed aanbieden dat tegemoetkomt aan de behoeften van het kind om iets van zichzelf tot uitdrukking te brengen.

Natuurlijke materialen geven de kinderen een pure spelbeleving en zorgen voor ontwikkeling van de zintuigen en de vrije expressie. Het speelgoed dat wij aanbieden hoeft ook niet altijd helemaal "af" te zijn of een vastgelegde functie te hebben, op deze manier willen we de fantasie van het kind prikkelen.

De kenmerken van natuurlijk speelgoed passen bij de ontwikkelingsfase van kinderen die ons kinderdagverblijf bezoeken. Kinderen in deze leeftijd leren nog veel door te voelen, te ruiken en te proeven, kortom door te ervaren. Het speelgoed is afgestemd op de belevingswereld en het ontwikkelingsniveau van de kinderen. We vinden het ook belangrijk dat kinderen zich kunnen identificeren met het aanwezige spelmateriaal. Daarom hebben wij bijvoorbeeld poppen in zowel jongens als meisjes uitvoering en met verschillenden huidskleuren.

Bij speelgoed gemaakt van hout is het van belang dat het hout niet te veel bewerkt is zodat kinderen nog steeds de natuurlijke structuur kunnen zien en voelen. Eventueel is het hout behandeld met een milieuvriendelijke beits of lak wat het schoonmaken vergemakkelijkt. Bij gekleurd speelgoed is die kleur niet te dominant, behalve wanneer de kleur een toegevoegde functie heeft zoals bijvoorbeeld bij een stapeltoren.

We bieden de kinderen gedoseerd speelgoed aan, onze kasten staan dan ook niet overvol met spelmaterialen. Op deze manier blijft het voor de kinderen overzichtelijk en geeft het ook meer rust in de groepen. Ook kiezen de kinderen zo bewuster voor een bepaald stuk speelgoed waar ze vervolgens ook langer mee spelen en/of creatiever mee omgaan.

De *sociale ontwikkeling* van kinderen stimuleren we door kinderen actief uit te nodigen om mee te spelen. We betrekken kinderen bij elkaar helpen of troosten. We stimuleren en ondersteunen kinderen bij het sluiten van vriendschappen. We benutten de start en kringmomenten of pauzemomenten in de eigen groep of in de kleine groepjes voor een contactmoment van de kinderen met elkaar en met de pedagogisch professional op de groep. We kletsen even bij, gaat het goed met iedereen? Weten de kinderen wat ze gaan doen en met wie ze willen spelen? We bieden regelmatig activiteiten in kleinere groepjes van een bepaalde leeftijd of ontwikkelingsniveau. We vinden het belangrijk dat de pedagogisch professionals de kinderen volgen, meedoen en meespelen met de kinderen en omgangsvormen 'voorleven'. Goed voorbeeldgedrag is de basis voor sociale ontwikkeling. Bijv. door interesse te tonen, gesprekken aan te knopen met kinderen en aan te haken op hun belevingswereld.

Voor baby's doen we dat bijvoorbeeld door wanneer de baby op schoot ligt de aandacht te trekken en uit te dagen met gesprekjes en liedjes en we zorgen dan ook voor momenten van rust, zodat het kind terug kan 'praten'. We zingen doen spelletjes of rijmpjes zoals 'klap eens in je handjes' en kiekeboe. Zodra het kind kan kruipen is het geweldig om achter elkaar aan te kruipen, 'vangspelletjes' te spelen of hele simpele verstopspelletjes.

We werken aan *de overdracht van waarden en normen* in ons pedagogisch handelen, we benoemen bijvoorbeeld verschillen zonder te oordelen. We leren kinderen om met zorg om te gaan met elkaar, en ook met dieren en planten in hun omgeving. We ondersteunen kinderen bij het oplossen van conflicten, bijvoorbeeld door een gevoel of idee te helpen verwoorden of alternatieven aan te bieden. Maar ook door ruimte te bieden en begrip te tonen voor emoties, deze te verwoorden en kinderen even rust te gunnen. We zoeken dan een veilig plekje waar dat kan. Op iedere groep zijn regels en wij leven die zelf consequent en op de juiste manier na. We betrekken de kinderen actief bij onze

regels en afspraken en we gaan zoveel als mogelijk uit van wat wél kan, we geven uitleg en zoeken een alternatief als iets niet kan.

- Het eet en drink moment is een rustmoment om de dag door te praten, alle kinderen blijven daarbij zitten.
- Als we het niet eens zijn met elkaar, praten wij dit uit.
- We delen ons speelgoed.
- We zijn zuinig met het speelgoed.
- Voor het eten en na het toilet gaan, wassen wij onze handen.

Wij zijn zuinig met *corrigeren*, maar wij geven de kinderen wel complimenten en we bevestigen zaken positief, af en toe is er een mondelinge correctie over het gedrag van een kind wat niet fijn is.

Pedagogisch praktijk in beeld – PiB

We werken met de monitor Pedagogische praktijk in beeld, de PiB. Met de PiB kijken we naar de pedagogische kwaliteit die de kinderen ontvangen. Met de PiB observeren en evalueren we de pedagogische kwaliteit op de groep structureel.

Dit jaar observeren de directeur en de pedagogisch coach de pijlers:

- Emotionele competentie en persoonlijke competentie

- Kwaliteit van de leefomgeving

-Na analyse bespreekt de coach (en evt. de directeur) de positieve punten en ontwikkelpunten met de pedagogisch professionals in een groepsoverleg. Samen stellen we een PDCA-ontwikkelplan op. De pedagogisch professionals gaan hiermee aan de slag op de groep, de coach ondersteunt daarbij. Zo werken we samen aan verbetering van de pedagogische kwaliteit en de ontwikkeling van de medewerkers. Voor de verdere uitwerking verwijzen we naar ons opleidingsplan.

Pedagogisch coach

Wij verhogen de pedagogische kwaliteit door structureel in te zetten op coaching en beleid.

Binnen onze locaties krijgt dit inhoud door enerzijds het vormgeven, evalueren en implementeren van het pedagogisch beleid en anderzijds het verhogen van de pedagogische kwaliteit door coaching van de pedagogisch professionals, waarbij de interactievaardigheden de basis vormen.

Het pedagogisch beleid omvat al het beleid dat raakt aan de pedagogische praktijk. Hierbij is er aandacht voor het bewaken en invoeren van beleid, zodat iedere medewerker werkt volgens onze pedagogische visie.

De pedagogisch coach maakt een coachplan en bespreekt dit regelmatig met de directeur. In dit coachplan is inzichtelijk hoe alle pedagogisch professionals op onze locatie worden gecoacht.

De coaching van de pedagogisch professionals vindt structureel plaats binnen onze overlegstructuur en op de groep door het geven van voorbeelden, tips en nadere uitleg in het contact met kinderen, ouders/ verzorgers en collega's en bij de dagelijkse praktijkwerkzaamheden.

Uren inzet pedagogische coach

Jaarlijks moet de ureninzet van de pedagogische coach worden bepaald en vastgelegd in dit pedagogisch locatiebeleid.
Voor deze berekening is een verplichte rekenformule gebruikt:

- 10 uur per FTE voor coaching van medewerkers
- 50 uur per locatie voor beleidsondersteunende taken
- 10 uur per peuter met VE-indicatie per jaar

Voor Schalmei is dit: 156,4 uur per jaar, waarvan 3,8 uur (afgerond naar 4 uur) **per week** voor coaching op Schalmei. Deze uren worden verspreid over verschillende dagen in het jaar, zodat iedere medewerker de ondersteuning krijgt die hij of zij verdient.

Urenverantwoording

	Aantallen per locatie				Coach-uren (IKK)			Coach-uren (VE)			Inzet coach	
Naam locatie	LRK-nummers	Fte (18-11-2025)	Doelgroep-peuters (per 18-11-2025)	VVE-groepen	LRK-nummers	Fte	IKK-uren	Doelgroep-peuters (Wet)	VVE-groepen (gemeente)	VE-uren	Per jaar	Per week
SCHALMEI	1	2,64		ja	50,0	26,4	76,4	0	80	80,0	156,4	3,8

Er kunnen in de praktijk meer uren coaching worden ingezet dan de minimaal verplichte uren vanuit de wet. Bijvoorbeeld vanwege gemeente afspraken of pedagogisch inhoudelijke redenen.
De inzet per locatie is in het opleidingsplan en het coachplan van elke locatie nader uitgewerkt.
Uiteraard voldoet de Pedagogisch coach aan de kwalificatie-eisen om deze rol te kunnen vervullen.

Mentorschap

Op ons kindercentrum werken we met mentorschap. Ieder kind wordt gekoppeld aan een pedagogisch professional die vast op de groep van het kind werkt. Tijdens de intake wordt ouders verteld wie de mentor is van hun kind. Ook is de naam van de mentor vermeld in de ouderapp. Uitgangspunt is dat de mentor het intakegesprek doet. Als de mentor niet zelf het intakegesprek heeft gedaan neemt hij/zij het initiatief voor een nader kennismakingsgesprek met de ouders in de eerste weken na de start van hun kind op de groep.

Voor de allerjongsten op het dagverblijf zorgt de mentor voor extra individuele contactmomenten met het kind, bijv. tijdens de verzorging. Zodat het kind de mentor leert kennen en vertrouwen en andersom de mentor het kind leert kennen.

Uitgangspunt is dat de mentor bij voorkeur twee maar tenminste één dag per week op de groep van de mentorkinderen is ingepland. De mentor onderhoudt intensief contact met haar directe collega's en krijgt zo nodig een overdracht van bijzonderheden van de kinderen van wie hij/zij mentor is.

De mentor onderhoudt de contacten met de ouders van de kinderen van wie zij mentor is. Op verzoek van ouders maar ook op eigen initiatief bespreekt de mentor met de ouders hoe het gaat met hun

kind. Of het kind zich prettig en veilig voelt in de groep en op ons kindercentrum en hoe het kind zich gedraagt en ontwikkelt.

De mentor brengt twee keer per jaar het welbevinden en de ontwikkeling van ieder kind in beeld. Op het KDV wordt de ontwikkeling in KIJK! geregistreerd. De mentor nodigt ouders tenminste één keer per jaar uit voor een gesprek over hun kind.

De mentor kan tijdens een 6-wekelijkse kind bespreking met de directe collega's op de groep zijn/haar mentorkinderen inbrengen. De mentor vertelt hoe hij/zij het kind ervaart op de groep en vraagt om aanvullende informatie van de collega's.

De mentor is verantwoordelijk voor de overdracht van 4-jarigen naar de basisschool. Dit is tenminste een schriftelijke overdracht van welbevinden en ontwikkeling. Als welbevinden en/of ontwikkeling extra aandacht vraagt doet de mentor een aanvullende mondelinge overdracht, een zogenaamde *warme overdracht* ter ondersteuning van de schriftelijke overdracht. Natuurlijk altijd in overleg en met toestemming van ouders, zie paragraaf Overdracht.

Als er tussentijds dingen in het gedrag of de ontwikkeling van het kind opvallen wordt dit in eerste instantie door de mentor besproken met de ouders. Indien gewenst kan de directeur van ons kindercentrum aansluiten bij dit gesprek van de mentor met ouders. De directeur neemt de verantwoordelijkheid van de mentor over als er samen met ouders vervolgstappen in zorg en ondersteuning nodig zijn. De mentor blijft natuurlijk betrokken, zie paragraaf Vroegsignalering.

Bij opvallende dingen in gedrag of ontwikkeling legt de mentor in overleg en met toestemming van ouders en de directeur het eerste contact met de jeugdverpleegkundige van de GGD.

Groepen en leeftijdsopbouw op onze locatie

Kinderdagverblijf:

Het aantal kinderen dat maximaal kan worden opgevangen bij Schalmei is 16 verdeeld over 1 stamgroep.

Het is mogelijk dat de groepssamenstelling of leeftijdsindeling vanwege veranderende wet- en regelgeving of pedagogische, organisatorische en/of bedrijfseconomische redenen opnieuw wordt ingedeeld. Ouders worden hiervan tijdig op de hoogte gebracht.

De werkwijze van onze groep

Een goed dagritme komt tegemoet aan de basisbehoeften van kinderen, omdat het hen structuur en veiligheid biedt. Het dagritme sluit aan bij de ontwikkeling van de kinderen; bij baby's sluit het aan bij hun ritme van thuis en naarmate kinderen ouder worden, kunnen ze zich beter aanpassen aan het ritme van de groep.

Ieder kind is uniek en ontwikkelt zich op zijn eigen manier en in zijn eigen tempo. Wij zijn daarbij aanwezig en proberen de kinderen op allerlei manieren te stimuleren. Dit doen we door ze activiteiten aan te bieden, één op één contact met ze te hebben en ze overal bij te betrekken. Op deze manier schep je een band en verdien je het vertrouwen.

Het dagprogramma

7.30 uur - 9.00 uur	Vanaf 7.30 uur worden de kinderen ontvangen onze eigen groep, Schalmei. Rond 8.00 uur gaan we aan de grote tafel zitten om rustig de dag te starten. Kleine speeltjes en boekjes liggen op tafel. Een pedagogisch professional begint met het maken van brooddeeg. Samen met de kinderen wordt bij het brengen afscheid genomen van de ouders.
8.45 uur	Ei ei, kom luister naar mij…. Met dit liedje (ritueel) beginnen we de dag. We gaan naar de mat en doen daar ons gezamenlijke ochtendspelletje. Ouders

	die er nog zijn nemen van tevoren afscheid of doen met ons mee. Ochtend spel: - Ei ei kom luister naar mij…. - Komen jullie in de kring…. - Hoog aan de hemel daar staat al de zon…… - En een bewegingsspelletje of spelletje behorende bij het seizoen van dat moment. - Daarna maken we Timpetuis wakker (onze kabouter) en wensen elkaar goede morgen.
9.00 – 9.45 uur	Vrij spel. De allerjongsten krijgen hun fruithapje en gaan daarna lekker naar bed. Tijdens het vrije spel wordt tussen en met de kinderen de was gevouwen en het brooddeeg gekneed. Ondertussen kijken we goed naar de kinderen en volgen en stimuleren hen in wat ze doen.
9.45 uur	De groep wordt gezamenlijk opgeruimd. We bellen met de 'Schalmei' bel ten teken dat het tijd is om op te ruimen. We zingen: Kling Klang opruim tijd…… Wie gaat er mee, wie gaat er mee plassen…
10.15 uur	Als we allemaal aan tafel zitten eten we rijstkoeken met notenpasta of appelstroop en drinken thee. Maar eerst zingen we liedjes aan tafel en eindigen altijd met het liedje: Vijf engeltjes kwamen gesprongen…... Het startsein voor de kinderen om te gaan beginnen met eten en drinken.
10.45 uur	Na dit samenzijn worden de kinderen uitgenodigd om naar het toilet te gaan of ze worden verschoond. We stimuleren hierin hun zelfstandigheid met persoonlijke aandacht en complimentjes.
11.00 – 11.30 uur	Elke dag gaan we zeker een keer naar buiten, ook als het niet zo'n mooi weer is. De jongste kinderen gaan bij lekker weer mee naar buiten en/of krijgen hun voeding met individuele aandacht van de pedagogisch professional.
11.30 – 11.45 uur	We gaan weer naar binnen om te plassen, handen te wassen en aan tafel te gaan. Als het lekker weer is picknicken we buiten.
11.45 – 12.30 uur	We zingen: De aarde doet groeien…en we eten onze zelfgebakken broodjes en drinken melk uit echte kopjes.
12.30 uur	Naar bed, naar bed zegt duimelot…… Kinderen die eraan toe zijn gaan slapen, de grotere kinderen en de allerjongsten die wakker zijn gaan heerlijk spelen, samen of alleen.
13.00 – 15.00 uur	De baby's die al geslapen hebben spelen op de grond of in de box. En krijgen speelgoed aangeboden dat bij hun ontwikkeling past.
15.00 uur	Kinderen worden wakker en we gaan gezamenlijk aankleden, wie hulp nodig heeft krijgt deze.
15.30 uur	Dan is het tijd voor een versnapering en rust moment aan tafel. We eten yoghurt en ook fruit en drinken kruidenthee en we zingen liedjes en eindigen met het liedje "kleine Katrijntje zat achter het gordijntje……..."
16.00 – 17.00 uur	Bij goed weer gaan we nog even buiten spelen, anders spelen we binnen of in de grote hal. De allerjongste kinderen krijgen hun laatste flesje of hapje. We wassen nog samen met de kinderen af, we dekken de bedjes en halen de was op.

17.15 uur	En sluiten de dag af met…zingen: Is s' avonds het zonnetje moe…. Onze huiskabouter wordt naar bed gebracht. We eten nog een appeltje of rozijntjes met elkaar.
Tot 18.30 uur	De papa's en mama's komen hun kindjes halen. We vertellen hun hoe de dag is gegaan en zorgen dat de groepsruimte weer netjes is opgeruimd..

In onze dagindeling zitten veel mogelijkheid voor activiteiten, de kinderen krijgen een breed aanbod van ontwikkel mogelijkheden. Aan ons, de pedagogisch medewerksters de taak de kinderen te blijven volgen en hen te blijven prikkelen om de vele mogelijkheden te benutten. De tijden van de dag kunnen best eens uitlopen of inkrimpen. We passen ons aan, aan de kinderen en hun ritme. Dit is het schema van de dag maar we zorgen ervoor dat ook het ritme van de week, de maand, de jaargetijden en de jaarfeesten een duidelijke plaats krijgen. Belangrijke **jaarfeesten** zijn; verjaardag van het kind, Palmpasen, Pinksteren, St. Jan/ voorjaarsfeest, St-Maarten(najaar feest), Advent en Kerstmis. Deze feesten worden samen met de ouders gevierd, als het kind jarig is vieren we dat samen met de eigen ouders, bij alle andere feesten worden alle ouders uitgenodigd.

Aan de hand van onderstaande voorbeelden willen wij laten zien hoe de ritmes van de dag verlopen.

- Wij bakken dagelijks brood voor de middagmaaltijd. 's Morgens gaan de ingrediënten in een kom. Alle kinderen willen meedoen en helpen. We roeren en kneden het deeg. We zien het rijzen. De kinderen maken van hun eigen stukje deeg, de mooiste figuren: bolletjes, slangetjes tot aan krokodillen toe. De allerkleinste genieten van de geuren en prikken met hun vingertje in het deeg.
  Ondertussen zingen wij:

  We kneden, we kneden…….
  Bij de bakker om de hoek……enz.
  Soms hoor je tijdens het vrije spel vanuit de poppenhoek "*wij kneden, wij kneden"* en is er een kind in de weer met een deegroller.

- Elke ochtend beginnen we met het wakker maken van onze huiskabouter Timpetuis, dit is het ochtendspel. (Zie onder punt 5) Onder het zingen van het liedje: *ei ei kom luister naar mij,* lopen en kruipen we naar de mat, de baby's worden erbij betrokken. De kinderen kennen de liedjes en de bijbehorende bewegingen. Bij de allerkleinste zie je dat de armpjes omhooggaan als we zingen: *Hoog aan de hemel daar staat al de zon* .

- Het spel volgt ook de seizoenen, zoals bijvoorbeeld in de lente. De kinderen zitten dan ineengedoken bij het begin van het liedje: *sneeuwklokje wit rokje waar kom je vandaan, ik was eerst een knolletje, ik zat lekker warm in m'n holletje.* Ze gaan opstaan bij: *kwam ik langzaam uit de grond en klingel ik in het rond.* Dan gaan ze dansen.

- We eindigen het ochtendspel met het wakker maken van Timpetuis door een van de kinderen. Timpetuis wordt uit zijn dekentje gewikkeld en geeft alle kinderen een hand, en zegt goede morgen……..

- Het vouwen van de was doen we tijdens het vrije spel in de ochtend. We zingen hierbij ons vouwlied. De kinderen komen helpen De washandjes, slabbetjes en handdoekjes worden bij elkaar gelegd en dan zo goed mogelijk opgevouwen. Het geeft een gevoel van saamhorigheid, de kruipende kinderen gooien de was uit de mand en spelen er kiekeboe mee of willen het al kruipend in de kast stoppen. Ook kruipen ze in de mand. Na afloop leggen we samen het wasgoed in de kast. We zijn allemaal aan het werk, de kinderen met hun "spel" en de pedagogisch medewerkers met hun "werk".

- Het vrije spel is een heel belangrijk onderdeel van het dagprogramma, het kind kan dan zelf bepalen waarmee het gaat spelen. We hebben daartoe onze ruimte zo ingericht dat het kind de werkelijkheid kan na spelen. We kiezen daarbij voor hoofdzakelijk natuurlijke materialen en zaken die ze in het dagelijks leven tegenkomen.

- Een houtblok is dan vervolgens bouwsteen, mobiel, hek, straat of en ijsjes die je uit kunt delen. Voor het grotere werk, planken en kisten bv. dat kun je niet alleen daar heb je andere kinderen voor nodig.
- De kleinsten kruipen rond en vinden bijvoorbeeld de veter van je schoen en zijn daar even mee bezig of komen bij de kast, een uitdaging om die uit te ruimen en weer in te laden, maar ook het simpele open en dicht kan heel fascinerend zijn.
- Natuurlijk is er ook een poppenhoek waar de poppen verzorgd worden en het eten op het fornuisje wordt klaar gemaakt. De poppen worden wakker gemaakt, verschoond en weer toegedekt. Rollen van vader en moeder worden geoefend.

- Het oudere kind vraagt om een extra spel-aanbod, zij hebben zich al veel vaardigheden eigen gemaakt en willen weten wat er nog meer te beleven valt.

Buiten slapen

In de tuin bij het raam van Schalmei staat een buitenbedje en zichtbaar vanuit onze groep. Ouders geven toestemming om hun kind buiten te laten slapen. Wij houden ons aan de richtlijnen vermeld in het protocol voor het buiten slapen. Verder voldoet het bedje aan de strenge eisen van het warenwet besluit.

Intake, wennen en doorstromen

De rondleiding en intake zijn de eerste contactmomenten van ouders met de locatie. De directeur en de mentor (evt. een collega) leggen dan samen de basis voor partnerschap met ouders. Naast de informatie die ouders bij de intake krijgen over hoe wij werken, is het belangrijk om echt in gesprek te zijn, waarin de ouders vertellen over hun kind, de thuissituatie en zaken die zij belangrijk vinden in de opvoeding en bij de kinderopvang. Dit geeft waardevolle informatie voor je omgang met het kind in de groep én de samenwerking met ouders.

Wanneer kinderen nieuw starten op onze locatie, is er een intakegesprek met ouders waarin we informatie vragen over het kind om het wennen zo passend mogelijk te organiseren. Wij vertellen ouders ook hoe wij, als antroposofisch georiënteerd kinderdagverblijf werken en wat onze visie en uitgangspunten zijn. We sluiten graag zo goed mogelijk aan bij thuis.

Kinderen kunnen in overleg met ouders een aantal dagdelen komen wennen en nemen bv. knuffels of foto’s mee. Bij doorstroom naar een andere groep of naar de BSO doen we dat zo geleidelijk mogelijk en betrekken daar kind en ouder actief bij door dit vooraf en achteraf te bespreken. Samen met de medewerker gaat het kind vanuit de eigen groep verschillende keren een kijkje nemen in de nieuwe groep. Het kind kan aansluiten bij een activiteit die gepland staat en zo de nieuwe omgeving, de kinderen en de pedagogisch professionals leren kennen, waardoor de overgang naar de nieuwe groep minder groot is.

Aanvraag extra dagdelen

Extra opvang is mogelijk als er ruimte is in de groep en er geen extra inzet van personeel nodig is. Er wordt samen met ouders bekeken of deze extra opvang mogelijk is op de groep of op een ander groep. Er wordt bekeken:
- of er vriendjes zijn;
- of er bekende pedagogisch professional voor het kind aanwezig zijn (op de dag dat er extra opvang noodzakelijk is);
- en als laatste wordt tussen ouders en pedagogisch professionals afgestemd wie het kind opvangt, wie er op de groep staat, wat belangrijke aandachtspunten zijn voor het kind en of er bijzonderheden zijn.

Extra dagdelen worden aangevraagd via de ouderapp. De eerste twee dagdelen van extra opvang zijn gratis. Ook deze twee gratis dagdelen worden vermeld op de factuur, zodat voor beide partijen duidelijk is wanneer deze dagdelen zijn opgenomen gedurende het kalenderjaar.

Ruilen

Ruilen zien wij als een service en is alleen mogelijk als er ruimte is in de groep en er geen extra inzet van personeel nodig is. Er kunnen geen rechten aan worden ontleend. Er wordt samen met ouders bekeken of ruilen mogelijk is op de groep of op een ander groep. Er wordt bekeken:
- of er vriendjes zijn,
- of er bekende pedagogisch professional voor het kind aanwezig zijn op de ruildag en als laatste wordt tussen ouders en pedagogisch professionals afgestemd wie het kind opvangt, wie er op de groep staat, wat belangrijke aandachtspunten zijn voor het kind en of er bijzonderheden zijn.

Open deurenbeleid

In principe zijn de kinderen in hun eigen groepsruimte. Wanneer we buiten gaan spelen, (we doen dat dagelijks, elk weertype heeft zijn kwaliteiten), spelen we samen met de kinderen van de KrisjKrasjKresj. Ook in de algemene speelhal ontmoeten we elkaar. Soms gaan we in de centrale keuken appeltjes bakken voor bij de boterham. De kinderen helpen mee met snijden met een kindermesje en en strooien kaneel op de appeltjes.

Locatie-overstijgend opvangen van kinderen

We verstaan onder locatie-overstijgend opvangen dat kinderen op meerdere locaties van onze organisatie kunnen worden opgevangen. Bijvoorbeeld tijdens vakanties, op rustige dagen, tijdens schoolvrije dagen of tijdens periodieke verbouwingen, renovaties en onderhoud van de vaste eigen locatie. Op deze manier kunnen we de kinderen altijd een zinvolle en fijne dag bieden met andere kinderen om te spelen.

Deze mogelijkheid is in het contract tussen ouder en directeur van het kindercentrum opgenomen met vermelding van de verschillende situaties waarin we locatie overstijgend opvangen. Het betreft altijd tijdelijke, vooraf geplande situaties waarover ouders vooraf geïnformeerd zijn.

Uitstapjes

Wij kúnnen ook uitstapjes voor kinderen bieden op een andere locatie zonder dat dit in het opvangcontract is opgenomen. Bijvoorbeeld een wandeling door de natuur of een uitstapje naar de diertjes op de kinderboerderij. Zie de paragraaf ’uitstapjes’ in ons vervoersbeleid.

Ouders worden natuurlijk altijd geïnformeerd over activiteiten die we willen gaan doen op een andere locatie. Wij zijn van mening dat onze (kleine) kinderen gebaat zijn bij structuur en veiligheid in hun vertrouwde Schalmei omgeving. Mede daarom zullen wij niet zo snel voor een uitstapje kiezen buitenshuis.

Observeren van welbevinden en ontwikkeling van kinderen

Op onze locatie werken we met KIJK! een landelijk erkend kind volgsysteem voor welbevinden en ontwikkeling.

KIJK!0-7 is een instrument waarmee we de ontwikkeling van jonge kinderen van 0 tot 4 jaar in kaart brengen. Met behulp van KIJK! observeren we op een systematische wijze verschillende aspecten van welbevinden en ontwikkeling van kinderen. We observeren of een kind goed in zijn vel zit, of het zich betrokken en uitgedaagd voelt door verschillende activiteiten en of er signalen zijn die wijzen op een risico voor de ontwikkeling. Aan de hand van een aantal ontwikkelingslijnen maken we zichtbaar wat het kind al kan en weet en welke volgende stap in zijn ontwikkeling mogelijk is.

Goed kijken naar kinderen levert veel op. Door naar het gedrag van kinderen te kijken, hoe zij zich laten zien, wat ze doen en de taal die ze gebruiken kunnen we beoordelen welke betekenis de kinderen geven aan de activiteit en wat de volgende stap in hun ontwikkeling is.

Observatie en registratie
Twee keer per jaar maken we van alle kinderen een volledige ontwikkelingsregistratie. Dit doen we in april en in oktober. We zetten aantekeningen bij de ontwikkelingslijnen waarin de ontwikkeling 4 maanden of meer afwijkt van de kalenderleeftijd. Daarna sluiten we de registratie af.

Eenmaal per jaar voeren we aansluitend een kort oudergesprek. Indien nodig of gewenst, bijvoorbeeld als het kind opvalt in gedrag en/of ontwikkeling, nodigen we ouders uit voor een vervolggesprek waarin we dit rustig kunnen bespreken.

De laatste registratie vindt plaats rond de leeftijd van 3 jaar en 6 tot 9 maanden. Bij het laatste oudergesprek voordat het kind naar school gaat, printen we het ouderrapport met *alle* registraties uit inclusief de registratie opmerkingen bij de *laatste* registratie. We geven dit mee aan de ouders. Bij de andere registratiemomenten geven we het ouderrapport niet mee aan ouders. Het heeft de voorkeur om dit wel te doen.
Voor meer informatie verwijzen we naar ons VE-borgdocument.

Overdracht

Schriftelijke overdracht naar de basisschool
Als de basisschool met KIJK! werkt wordt het kind 'verhuisd' binnen KIJK!. De school kan de registratie ophalen en in kijken. De overdracht van het kind wordt doorgestuurd naar school of meegegeven aan de ouders. Als de school niet met KIJK! werkt wordt de laatste KIJK!-rapportage als overdracht aan ouders meegegeven met het verzoek dit te delen met school (of met toestemming van ouders door ons op school afgegeven of opgestuurd). Een kopie wordt bewaard in het kind dossier.

De mentor van het kind nodigt ouders uit voor een eindgesprek waarin de laatste observaties in KIJK! en de overdracht naar school worden besproken.
Als de basisschool niet met KIJK! werkt wordt de laatste KIJK!-rapportage als overdracht uitgeprint en aan ouders meegegeven om met school te delen of met toestemming van ouders door ons op school afgegeven of opgestuurd.

Warme overdracht aan de basisschool
Naast de schriftelijke overdracht doen we een warme (mondelinge) overdracht voor alle kinderen en met name voor de kinderen die bij ons en straks op school mogelijk extra ondersteuning nodig hebben in gedrag en ontwikkeling, in het bijzonder de taalontwikkeling. Natuurlijk altijd met medeweten en toestemming van ouders.

Overdracht aan de bso of kinderdagverblijf
Pedagogisch professionals (bij voorkeur de mentor) kunnen in het eindgesprek met ouders waarin de overdracht wordt besproken navragen of een kind gebruik gaat maken van de BSO of een ander kinderdagverblijf. Als dit zo is dan wordt aan ouders voorgelegd om ook een overdracht aan de BSO of het nieuw kinderdagverblijf te doen, om de start goed te laten verlopen. Dit kan bijvoorbeeld met een geprinte rapportage van KIJK! en/of eventueel een mondelinge toelichting.

De wijze van overdracht gaat in overleg met ouders en alleen met hun toestemming:

Overdracht naar een ander kinderdagverblijf, dat met KIJK! werkt:
Als het kinderdagverblijf met KIJK! werkt wordt het kind 'verhuisd' binnen KIJK!. Het kinderdagverblijf kan de registratie ophalen en inkijken.

Overdracht naar de BSO of een ander kinderdagverblijf, dat niet met KIJK! werkt:

- De pedagogisch professional kan de KIJK! rapportage meegeven aan de ouders tijdens het eindgesprek zodat zij die zelf op de BSO afgeven.
- De pedagogisch professional kan de KIJK! rapportage opsturen naar de BSO of persoonlijk afgeven met een mondelinge toelichting.

De mentor van de BSO kan bij het kennismakingsgesprek met ouders van nieuw gestarte 4-jarigen vragen of het kind op het kinderdagverblijf heeft gezeten en zo ja hoe dit is gegaan en of er een overdracht is voor de BSO. Dit om de start op de BSO goed te laten verlopen. De mentor kan dan meteen uitleg geven hoe het welbevinden en de ontwikkeling van het kind op de BSO worden gevolgd.

Vroegsignalering

Hieronder is beschreven hoe wij bijzonderheden in de ontwikkeling van kinderen of andere problemen signaleren en ouders kunnen doorverwijzen naar passende instanties die hierbij verdere ondersteuning kunnen bieden. Het kan gaan om opvallend gedrag of zorg over een mogelijke achterstand in de ontwikkeling. Maar ook een mogelijke ontwikkelingsvoorsprong kan extra aandacht vragen van ons en de ouders. In deze paragraaf hebben we beschreven hoe de pedagogisch professionals zijn toegerust voor deze taak en op welke wijze zij daarbij worden ondersteund. We verwijzen naar het Protocol Zorgkinderen van onze organisatie. We leggen alle stappen vast in het kinddossier dat we van ieder kind hebben.

We bespreken de mogelijkheden van zorg en opvang voor kinderen die ons opvallen in gedrag en/of ontwikkeling met ouders en met elkaar als team. We hanteren 3 criteria:

1. Welzijn en ontwikkelingskansen voor het kind in deze groep (is het gebaat bij reguliere groepsopvang en voelt het zich veilig en gezien in de groep?

2. Welzijn en ontwikkelingskansen voor de andere kinderen uit deze groep waarin het zorgkind geplaatst is (groepssamenstelling, voldoende aandacht voor het groepsproces, voldoende individuele aandacht voor alle kinderen)

3. De praktische mogelijkheden en de vaardigheden van het team (competenties en stabiliteit van medewerkers om het kind te begeleiden in de groep met de andere kinderen)

We hebben regelmatig kindbespreking op groepsniveau waarin we (bijzonderheden van) kinderen met elkaar doorspreken. Als een pedagogisch professional merkt dat een kind opvallend gedrag vertoont, bijzonderheden in de ontwikkeling laat zien en/of specifieke zorg nodig heeft, bespreekt ze dit zo spoedig mogelijk met de ouders. Bijv. tijdens mondelinge overdracht bij haal- en brengmomenten. En indien mogelijk natuurlijk met het kind zelf. Er kan altijd een aparte afspraak gemaakt worden voor een gesprek met ouders.

Na overleg met ouders, met collega's en met de directeur gaan we gerichter observeren met ons observatie-instrument (bijv. KIJK! Inclusief extra observatielijsten, Kijken-naar-Kinderen, IKO-formulier), waarbij we ons steeds afvragen wat de functie en betekenis kan zijn van het gedrag wat het kind. Dit wordt natuurlijk weer besproken met de ouders. De directeur (bege)leidt deze gesprekken met de ouders. Doel is altijd: afspraken maken hoe we het kind kunnen opvangen in de groep en hoe we ouders kunnen ondersteunen bij het zoeken naar gespecialiseerde hulp, als dat nodig lijkt.

Als de zorgen blijven en de gekozen oplossingen en afspraken onvoldoende effectief zijn, kan de directeur, met instemming van ouders, de zorgen met collega-deskundigen binnen de organisatie bespreken in een Intern Kindgericht Overleg (IKO). Ouders kunnen aansluiten bij dit gesprek.

Vanuit het IKO maken we verdere afspraken over hoe we het kind kunnen opvangen en wat ouders en wij als opvang nog kunnen doen, bijv. video opnames op de groep/thuis of observaties door andere (extern) deskundigen. We bespreken ook hoe we kunnen ondersteunen bij eventuele verwijzing naar bijv. Loket Vroeghulp, consultatiebureau, de GGD of maatschappelijk werk. De

directeur van de locatie houdt de regie en blijft 1ste aanspreekpunt voor team, ouders en hulpverlening.

Aan elke locatie is een jeugdverpleegkundige vanuit de GGD gekoppeld. De jeugdverpleegkundige is het eerste externe aanspreekpunt bij vragen of zorgen rondom kinderen. De jeugdverpleegkundige heeft alle kinderen in beeld, kent de scholen, de wijk en de sociale kaart en heeft korte lijnen met scholen en hulpverlenende instanties. Zij kan toe leiden naar passende zorg en ondersteuning waar nodig.

In Tilburg kan de jeugdverpleegkundige de IB-er kinderopvang inschakelen wanneer de zorg voor een kind daar om vraagt en er meer ondersteuningsbehoefte is dan dat de jeugdverpleegkundige kan bieden. Ook bij de voorbereiding op een optimale start op de basisschool van kinderen die opvallen in gedrag of ontwikkeling kan de IB'er Kinderopvang ondersteunen.

We sluiten aan bij de zorgstructuur in Tilburg - de Toegang.

GGD en IMW zijn partner van de Toegang en vormen de aansluiting met de gemeentelijke zorgstructuur. Er is een *wijkteam* waarin alle professionals van de Toegang aan tafel zitten om ondersteuningsvragen onderling te bespreken.

VE op ons kinderdagverblijf

Ons kinderdagverblijf is VE-gecertificeerd. Wij werken op onze verticale groep met een landelijk erkend voorschools educatie programma "Startblokken" voor alle kinderen. In dit beleidsplan en meer concreet in ons **VE-borgdocument** staat beschreven op welke manier we dat vormgeven.

We willen geïntegreerde opvang bieden en vinden het belangrijk dat alle peuters in principe in alle groepen en op alle dagen welkom zijn en een VE-aanbod ontvangen. Daarom bieden we gedurende 40 schoolweken op alle ochtenden 5.5 uur VE waarbij we voldoen aan de VE-kwaliteitseisen.
Op onze verticale groep bieden wij het tijdsblok VE aan van 07.30 tot 13.00 uur;

Op basis van subsidieafspraken met de gemeente Tilburg bieden wij aan doelgroeppeuters[1] 3 ochtenden van 5.5 uur VE gedurende 40 schoolweken (vakantieweken uitgezonderd). Dit betekent een aanbod van tenminste 960 uur VE aan doelgroep peuters in de leeftijd van 2.5 tot 4 jaar. We willen ook ouders van doelgroep peuters maximale keuzevrijheid en flexibiliteit aanbieden qua dagdelen. Daarom wordt in overleg met de ouders van doelgroep peuters besloten welke 3 ochtenden hun peuter het VE-aanbod krijgt.
We zijn een locatie met weinig doelgroep peuters en stellen een bepaald aantal VE-plekken voor doelgroep peuters beschikbaar binnen onze verticale groep. Op dit moment hebben wij geen doelgroep peuters kinderen op Schalmei.

Voor de voorschoolse educatie gebruiken we een programma waarin op gestructureerde en samenhangende wijze de ontwikkeling wordt gestimuleerd op het gebied van taal, rekenen, motoriek en de sociaal-emotionele ontwikkeling. Op onze locatie werken we met Startblokken.
Voor onze specifieke werkwijze verwijzen we naar ons borgdocument VE.

Naast doelgerichte activiteiten, afgestemd op de interesses en behoeften van de kinderen is er gedurende de hele dag veel aandacht voor ontwikkelingskansen. Dit is terug te zien tijdens bijvoorbeeld de tafelmomenten, de pedagogisch professional voert gesprekjes met de kinderen en heeft een actieve rol in het praten en uitleggen. Andere momenten waarop wij bewust bezig zijn met de taalontwikkeling is tijdens voorlezen, liedjes en versjes. Tijdens spel en vaste momenten in het dagritme is er ruimte voor intensief contact (sociaal emotioneel), gerichte aandacht voor motoriek (bv. zelf helpen met uit- en aankleden bij verschonen) en rekenontwikkeling (bv. fruit tellen,

[1] Doelgroeppeuters: deze kinderen hebben op grond van een indicatie van de GGD recht op voor- en vroegschoolse educatie. Voor- en vroegschoolse educatie ondersteunt een optimale start op de basisschool.

materiaal sorteren bij het opruimen). Op deze manier stimuleren we de brede ontwikkeling, de kinderen krijgen zo een goede start op de basisschool.

Als het tijd is om te lunchen, dekken we samen met de kinderen de tafel. Er wordt samen bekeken wat er op de tafel moet staan om boterhammen te kunnen eten.

We gaan samen op ontdekkingsreis, de pedagogisch professional laat de kinderen nadenken over wat er op tafel komt om te kunnen eten.

"Boter voor op de boterham, een mandje voor het brood, waar hebben we trek in? Lekker en ook gezond? Staat alles in de koelkast? Waar staan de bordjes ook alweer en hoeveel kinderen hebben we? Hebben we dan genoeg bekers? Mogen alle kinderen alles eten en drinken?"

We werken in dit voorbeeld aan de ontluikende gecijferdheid, de spraak-taalontwikkeling en de sociaal emotionele ontwikkeling.

Na het fruit eten wassen de kinderen hun handen aan de wastafel. De kinderen die zindelijk zijn gaan zelfstandig naar het toilet en krijgen hulp indien nodig. De kinderen die nog aan het oefenen zijn krijgen wat meer begeleiding met het toiletbezoek.

We gebruiken deze momenten om de zelfstandigheid van de kinderen te stimuleren en houden rekening met de autonomie van de kinderen. We stimuleren de kinderen om zindelijk te worden en leren ze dat je soms op je beurt moet wachten en hoe je nu precies je handen wast. Dit vraagt iets van de fijne motoriek: verfijnde bewegingen om naar het toilet te kunnen en handen te wassen. De sociaal-emotionele ontwikkeling komt ook aanbod, het kind is trots op eigen prestaties en laat dat zien en krijgt steeds meer controle over zichzelf.

Ouderinformatie
Wij informeren de ouders hoofdzakelijk mondeling. Kenmerkend voor ons antroposofisch werken is het persoonlijke, directe contact met de ouders. De pedagogisch medewerkers zoeken actief het contact met ouders op**.**

De voornaamste mondelinge informatie momenten zijn:

- Het intakegesprek waar we uitgebreid stil staan bij de visie en werkwijze op kinderdagverblijf **Schalmei** en bij Xpect013 kinderopvang. Misschien is het wel net zo belangrijk dat **wij** kennis maken met de ouders en het nieuwe kind.
- De breng en haal momenten;
- Individuele kind besprekingen;
- Natuurlijk ook altijd als ouders erom vragen.
- Contacten oudercommissie

De directeur informeert de ouders schriftelijk; via de website, via digitale nieuwsbrieven, de ouderportaal of via email.

Gelegitimeerd afwijken van de beroepskracht-kind-ratio

Wij houden ons aan de wettelijke kwaliteitseisen voor het aantal pedagogisch professionals op de groep in verhouding tot het aantal kinderen. Dit is de *beroepskracht-kind-ratio,* afgekort BKR.

De wet biedt onder bepaalde voorwaarden de mogelijkheid om minder pedagogisch professionals in te zetten dan volgens de BKR is bepaald. Tot maximaal 50% van de benodigde personeelsinzet per opvangdag. Dit is: *gelegitimeerd afwijken van de beroepskracht-kind-ratio* (BKR).

Dagopvang 0- tot 4-jarigen

Omdat we van 07.30 tot 18.30 uur geopend zijn biedt de Wet Kinderopvang ons de mogelijkheid om maximaal 3 uur per dag minder pedagogisch professionals in te zetten dan volgens de BKR is bepaald.

Wij maken op onze locatie gebruik van deze mogelijkheid zodat er ruimte is voor pauzes van maximaal 1 uur van onze medewerkers. Waarbij maximaal 50% minder pedagogisch professionals op de groepen werken. Die pauzetijden vallen vaak samen met de slaaptijden van meerdere kinderen op ons kinderdagverblijf. En de rusttijden van de dreumesen en peuters. We passen het dagprogramma op die momenten aan en zorgen voor rust in de groep.

Niet alle kinderen worden op dezelfde tijd gebracht of opgehaald. Daarom kunnen wij bij de start en de afronding van de dag maximaal een half uur met maximaal 50% minder pedagogisch professionals op de groepen werken. De groepen werken op deze momenten altijd intensief samen en de pedagogisch professionals hebben extra oog voor elkaar.

Om op een verantwoorde wijze gelegitimeerd af te kunnen wijken van de BKR kunnen we groepen samenvoegen in een situatie met meer groepen en zijn er altijd pedagogisch professionals op de samengevoegde groep. We zorgen voor een activiteitenaanbod waarbij de pedagogisch professional voor alle kinderen bereikbaar is en gezien kan worden. Dit doen we bijvoorbeeld door spel aan tafel aan te bieden of in bepaalde speelplekken.

We evalueren het gelegitimeerd afwijken van de BKR tenminste jaarlijks.

Ondersteuning in het geval van calamiteiten

Wanneer er één pedagogisch professional op de locatie aan het werk is, **conform de beroepskracht-kind-ratio** (BKR), is er altijd een achterwacht bereikbaar is en binnen 15 minuten aanwezig op de locatie om te ondersteunen bij calamiteiten. Hoe we dit geregeld hebben staat in ons beleidsplan Veiligheid en Gezondheid.

Wanneer, bij aanvang of afronding van de dag en in de pauzes, één pedagogisch professional op de locatie werkt, in afwijking van de BKR, is er altijd ten minste één andere volwassene in het pand aanwezig om te ondersteuning bij calamiteiten. Hoe we dit geregeld hebben staat in ons beleidsplan Veiligheid en Gezondheid.

Het beveiligingsbedrijf ABO kan, bij hoge uitzondering, een aanvullende achterwachtfunctie voor alle locaties **in Tilburg en Gilze-Rijen** vervullen tussen 7.00 uur en 8.00 uur ‘s morgens en 17.00 uur en 19.00 uur ’s avonds. Zij zijn binnen 15 minuten ter plaatse.

Vierogenprincipe

Op ons dagverblijf zorgen we ervoor dat er altijd een tweede volwassene mee kan kijken of luisteren met een pedagogisch professional als deze alleen op de groep werkt of alleen met een kind of een groepje kinderen is. Hoe we dit concreet doen is uitgewerkt in ons beleidsplan Veiligheid en Gezondheid.

Ondersteuning door volwassenen, naast de vaste pedagogisch professionals

Op onze locatie werken de volgende volwassenen:

<u>De directeur:</u>
Stuurt het team aan en is regelmatig op de groepen aanwezig om te coachen en te ondersteunen bij het stimuleren van de ontwikkeling van kinderen en het versterken van de pedagogische praktijk, het werken met het kind-volgsysteem (KIJK!) en de overdracht voor 4-jarigen.
Ondersteunt zo nodig bij oudergesprekken en heeft een centrale rol in gesprekken met ouders over opvallend gedrag of zorg om ontwikkeling van een kind. Zij is pedagogisch bevoegd om op de groep te werken en plant zichzelf regelmatig in het rooster of valt indien nodig in.

<u>Pedagogisch coach:</u>
De coach is een HBO-pedagogiek geschoolde medewerker die op VE-kinderdagverblijven de

pedagogisch professionals op groepsniveau onder andere coacht en ondersteunt bij het werken met het VE-programma en het kind-volgsysteem (KIJK!), het stimuleren van de ontwikkeling van kinderen en het versterken van de pedagogische praktijk.

Roulerende pedagogisch professionals:
De ervaring heeft ons geleerd dat er altijd inval nodig is (voor ziekte, vakantie enz.). Kinderdagverblijf Schalmei heeft ervoor gekozen om vaste invalkrachten in te zetten. Door vaste invalkrachten als (extra) groepsleiding op het kindercentrum in te zetten wordt gezorgd voor stabiliteit en duidelijkheid, bij afwezigheid van een vaste medewerkster.

Stagiaires/pedagogisch professionals in opleiding:
Op onze locatie zijn regelmatig stagiaires of zijn er pedagogisch professionals i.o. Zij volgen diverse opleidingen zoals HBO Sociaal Pedagogisch Werk, HBO Pedagogiek, PABO of Mbo-opleiding voor pedagogisch professional. Gedurende hun opleiding kunnen we besluiten om stagiaires een arbeidsovereenkomst te geven om tijdens schoolvakanties of bij calamiteiten in te vallen. De CAO is hierin leidend. Stagiaires zijn gekoppeld aan een vaste groep om de stabiliteit en duidelijkheid voor de kinderen en ouders te kunnen waarborgen. Iedere stagiaire krijgt een collega pedagogisch professional als mentor aangewezen die hem/haar begeleidt in de dagelijkse zorg op de groep.

Stagiaires draaien zoveel mogelijk mee in het dagprogramma van de groep. Zij begeleiden de kinderen tijdens het vrije spel, assisteren en begeleiden bij activiteiten en helpen mee bij diverse huishoudelijke taken. Op de dagopvang kunnen stagiaires ook zorgtaken verrichten (voeden, verschonen, naar bed brengen en uit bed halen), maar dit doen zij nooit alleen, maar samen met een vaste pedagogisch professional. Onder toezicht van de mentor of een andere pedagogisch professional kan hij/zij diverse opdrachten uitvoeren die voor de opleiding noodzakelijk zijn.

Schoonmaakster met als belangrijkste taken:

Zij poetst de vloeren/ramen en sanitair. Zij wordt begeleid en aangestuurd door de directeur. De schoonmaak komt na sluitingstijd.

Vrijwilligers:

Op Schalmei hebben we op dit moment geen ondersteuning van een vrijwilligster. In principe ondersteunt de vrijwilligster het team op de groep met de huishoudelijke taken. Zij doet niet de verzorging van de kinderen. Alle werkzaamheden worden altijd uitgevoerd in de nabijheid van een pedagogisch professional. Zij blijft de verantwoordelijkheid houden over de dagelijkse werkzaamheden.

Tuinman met als belangrijkste taak:

Onderhoud van de tuin. Zij worden aangestuurd en begeleid door afdeling huisvesting.

Vast onderhoudspersoneel:
De medewerker Onderhoud verzorgt het klein onderhoud binnenshuis. Het grote onderhoud en grote schoonmaakwerkzaamheden aan de gebouwen en de buitenspeelplaatsen is uitbesteed aan daarin gespecialiseerde organisaties.

Alle medewerkers, ondersteunend personeel, stagiaires en vrijwilligers beschikken over een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) en zijn ingeschreven in het persoonsregister.